

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący)

SSN Adam Redzik (sprawozdawca)

SSN Marek Siwek

w sprawie ze skargi A.S.

na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w (...) w sprawie
V ACa (...),

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 13 listopada 2019 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

I.

A. S. (dalej: Skarżący), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, 8 sierpnia 2019 r. wniósł skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki (dalej: skarga na przewlekłość). Skarga dotyczyła toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w (...) postępowania w sprawie o zadośćuczynienie (V ACa (...)).

Skarżący wniósł o: stwierdzenie przewlekłości postępowania w ww. sprawie; zobowiązanie Sądu Apelacyjnego w (...) do rozpoznania sprawy w terminie 3 miesięcy od dnia rozpoznania skargi na przewlekłość; przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącego kwoty 20.000 zł oraz o zasądzenie od Skarbu

Państwa – Sądu Apelacyjnego w (...) na rzecz Skarżącego kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi podniesiono, że na przełomie października i listopada 2018 r. Skarżący wniósł apelację, na którą odpowiedź pełnomocnik pozwanego złożył w grudniu 2018 r. Do chwili wniesienia skargi na przewlekłość, tj. mimo upływu 9 miesięcy, w sprawie nie został nawet wyznaczony termin rozprawy. W ocenie Skarżącego w ww. sprawie doszło do rażącego naruszenia jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, a postępowanie trwa zdecydowanie dłużej niż jest to konieczne dla wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla jej rozstrzygnięcia.

W odpowiedzi na skargę z 30 października 2019 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w (...) wniósł o oddalenie skargi i podniósł, że w V Wydziale Cywilnym Sądu Apelacyjnego w (...) czas oczekiwania na rozprawę w 2016 r. wynosił 8,5 miesiąca, w 2017 r. – 10 miesięcy, w 2018 r. – 14-15 miesięcy, a w 2019 r. około 16 miesięcy. Wpływ spraw w 2017 r. wyniósł ogółem 2466 (w repertorium ACa 951 spraw), w 2018 r. – 2705 (w repertorium ACa 458, AGa 718, w tym 340 spraw przepisanych z repertorium ACa), w 2019 r. – w repertorium ACa 368, a w repertorium AGa 304 sprawy. Łącznie w wydziale – według przydzielonych etatów – powinno orzekać 12 sędziów, przy czym jeden sędzia przebywa na długim zwolnieniu lekarskim, a trzech nowo powołanych sędziów jeszcze nie orzeka. Sprawy są rozpoznawane – zgodnie z odpowiednimi przepisami – według kolejności wpływu.

Ponadto, w orzecznictwie przyjmuje się, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku polegającej na niewyznaczeniu rozprawy bezczynności sądu drugiej instancji, która trwa co najmniej 12 miesięcy. Wobec tego, kilkumiesięczny okres oczekiwania na wyznaczenie terminu rozprawy w postępowaniu, którego dotyczy skarga na przewlekłość, mieści się w pojęciu „rozsądnego terminu”.

II.

Sąd Najwyższy ustalił:

4 października 2017 r. Skarżący wniósł pozew przeciwko Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Aresztu Śledczego w T..

Sąd Okręgowy w G. 18 września 2018 r. wydał wyrok, w którym oddalił powództwo.

Apelacja od ww. wyroku została przez Skarżącego wniesiona 29 października 2018 r. Do Sądu Apelacyjnego w (...) wpłynęła 14 grudnia 2018 r. Sprawie nadano sygnaturę i przydzielono ją sędziemu. Następnie, 8 sierpnia 2019 r. sprawa została skierowana na rozprawę (przy czym nie wyznaczono jej terminu), a 13 sierpnia 2019 r. dokonano losowania pozostałych członków składu.

Skarga na przewlekłość – wniesiona 8 sierpnia 2019 r. – wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w (...) 13 sierpnia 2019 r.

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (dalej: ustawa o skardze na przewlekłość), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego dotyczy skarga na przewlekłość, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W świetle art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, dla stwierdzenia czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując owej oceny uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga na przewlekłość została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej

i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Ustawa o skardze na przewlekłość nie określa, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych przyjmuje się, że „nieuzasadniona zwłoka”, o której mowa w ww. przepisie, to wielomiesięczna bezczynność sądu polegająca na niewyznaczeniu rozprawy bądź niepodejmowaniu czynności (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 marca 2007 r., III SPP 3/07).

Co do zasady uznaje się, że przewlekłość występuje w postępowaniu, w którym w danej instancji nie wyznaczono terminu rozprawy przez ponad 12 miesięcy (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 6 października 2016 r., III SPP 59/16; 22 marca 2017 r., III SPP 11/17; 6 kwietnia 2017 r., III SPP 14/17). Asumpt do takiej wykładni daje też art. 14 ustawy o skardze na przewlekłość, który stanowi, że ponowna skarga na przewlekłość w tej samej sprawie może być wniesiona po upływie 12 miesięcy (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2018 r., I NSP 40/18). Jednakże pogląd ten nie jest już powszechny (zob. Postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19).

Sprawa, której dotyczy skarga na przewlekłość nie jest zawiła faktycznie i prawnie; nie ma istotnego znaczenie dla strony, która wniosła skargę. Zachowanie Skarżącego w żaden sposób nie przyczyniło się do przedłużenia postępowania.

Postępowanie w sprawie w Sądzie Okręgowym rozpoczęło się w październiku 2017 r., a wyrok został wydany we wrześniu 2018 r. Apelacja wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w (...) 14 grudnia 2018 r. W dniu złożenia skargi na przewlekłość, czyli 8 sierpnia 2019 r. sprawa została skierowana na rozprawę, dokonano też losowania pozostałych członków składu.

W świetle powyższych ustaleń oraz poczynionych rozważań nie można przyjąć, że w momencie składania skargi na przewlekłość, jak i w chwili orzekania przez Sąd Najwyższy, mamy do czynienia z przewlekłością postępowania przed Sądem Apelacyjnym w (...).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

